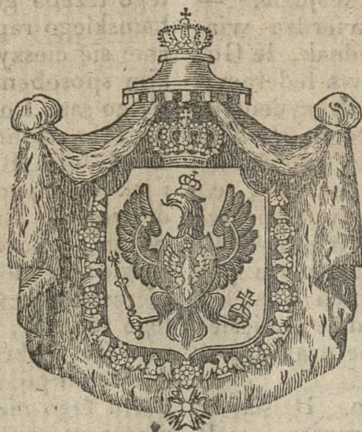
GAZETA

Wielkiego Xięstwa

POZNAŃSKIEGO.

Nakładem Drukarni Nadwornéj W. Dekera i Spółki. — Redaktor: A. Wannowski.

№ 45. W Piątek dnia 22. Lutego. 1839.

Wiadomości krajowe.

Z Berlina, dnia 20. Lutego.

Dwór Królewski przywdziewa jutro d. 21. Lutego żałobę na dni 8 po J. W. owdowiałéj Xiężnie Thurn und Taxis.

Berlin, dnia 19. Lutego 1839.

Arnim, Podczaszy.

Wyjechał: Naczelny Prezes Prowincyi Poznańskiéj, Flottwell, do Poznania.

Depesza telegraficzna.

Bruxella, dnia 17. Lutego. — Commerce Belge donosi: »Rzeczą postanowioną, że Ministrowie we wtorek dn. 19. m. b. traktat Izbom do przyjęcia przedłożą.

Wiadomości zagraniczne.

Francya.

Z Paryża, dnia 11. Lutego.

Czytamy w Messager: „Dość znaczna liczba Prefektów i Podprefektów podała się od dni kilku do dymissyi. Rząd nie podał tego do wiadomości publicznéj, ponieważ w obecnéj chwili jeszcze się z tymi urzędnikami układa, i ma nadzieję, że wnioski swoje cofną; wątpiemy przecież, żeby tego dokazać miano.“

Konstytucyonista twierdzi, że następujące ogólne wybory rząd najmniéj 2 miliony franków kosztować będą.

W téj chwili powstaje 16 paryskich dzienników przeciw Ministeryum z d. 15. Kwietnia, t. j. „National,“ „Kuryer,“ „Siècle,“ „Journal du Commerce,“ „Journal de Paris,“ „Journal général,“ „Konstytucyonista,“ „Temps,“ „Nouvelliste,“ „Messager,“ „Charivari,“ „Corsaire,“ „Gazette de France,“ „Quotidienne,“ „France“ i „l'Europe.“ Ministeryum Molégo zaś bronią tylko 4 pisma: „Dziennik sporów,“ „Presse“, „Revue de Paris“ i „Revue de deux Mondes.“

Z dnia 12. Lutego.

Z Cherbourg donoszą z d. 10. m. b., że nadeszła tam dnia tegoż telegraficzna depesza bezwłóczne uzbrojenie okrętu liniowego „Genereux“ nakazuje. Przeznaczono go do przewiezienia wojska do Mexyku. W ciągu dni dziesięciu „Genereux“ wyjdzie pod żagle. Weźmie na swój pokład liczący 900 żołnierzy batalion 35go pułku liniowego.

»Dochodzi nas wiadomość, powiada Dziennik sporów, iż nadeszły listy z Tampico z d. 28. Grudnia, donoszące o obaleniu rządów Bustamente'go i o zwycięztwie stronnictwa federacyjnego w stolicy Mexyku. Przez tę rewolucyę, któréj po ostatnich wypadkach spodziewać się należało, dawniejszy Prezydent Rzeczypospolitéj, Generał Pedroza, znowu

najwyższą osiągnął władzę. Tuszono sobie w Tampico, że nowy Prezydent wojnie tamę położy i z Francyą w układy wejdzie.« — Journal du Commerce potwierdza wiadomość o rewolucyi, twierdzi jednak, że Gomez Farias, naczelnik stronnictwa federacyjnego, w miejsce Bustamente'go Prezydentem mianowany został. Miało się to w Mexyku wydarzyć d. 16. Grudnia. — Do tego doniesienia dołącza Galignani Messenger, co następuje: „Nie wiemy, o ile te nowiny prawdziwe. Dzienniki angielskie, zawierające listy z Tampico téjże daty, nic o tém nie wspominają; ale ogół objętych w nich udzieleń względem położenia Mexyku nadaje doniesieniom owym o rewolucyi wielkie prawdopodobieństwo.«

Giełda z dnia 12. Lutego. Dzisiaj w kursach od 4. dni ciągle się podwyższających mała nastąpiła reakcya. Rozchodziła się pogłoska, że Król Leopold dnia 19. m. b. Izby belgijskie zwoła i im oświadczy, iż poczytał stósowną przystąpić do uchwał konferencyi, że więc gdyby kroku tego nie pochwalono, widzi się w konieczności abdykacyi.

A n g l i a.

Z Londynu, dnia 9. Lutego.

I dziś jeszcze nie wiadomo, co było powodem Lordowi Glenelgowi do podziękowania za urząd Ministra osad, i jakim sposobem gazeta Times przyszła do raportu Lorda Durhama, którego znowu drugą część umieściła, a koniec w poniedziałek umieścić przyrzeka. Z oświadczenia Lorda Glenelga tyle się tylko wykazuje, że w gabinecie coś się takiego wydarzyło, w czém rady jego nie zasięgnięto, a to w tym celu, aby go się pozbyć a komu innemu miejsce jego powierzyć. Kto zaś tym kim innym będzie, same tylko są domysły. Jedni wymieniają samego Lorda Durhama, którego Ministeryum pozyskać dla siebie ma nadzieję, i z którym przez jego szwagra, Sekretarza wojny, Lorda Howicka, układy zawiązano. Drudzy wnoszą, ale zapewne tylko przez urąganie, że dla Pana Harveja chciano inne stanowisko obmyśleć, ale ten poleconego mu urzędu naddozorcy nad londyńskiemi furmanami zatrzymać nie mógł, gdy się to na mocy dawniejszych praw z zasiadaniem w parlamencie pogodzić nie da, a jako główny radykalista zasiadania tego odstąpić nie chciał. Times chwali zresztą postanowienie Lorda Glenelga, ponieważ się tym sposobem jeszcze w sam czas od Ministeryum odłączył, zanimby do upadku tegoż i sam także należał, i korzystając z téj sposobności wystawia na nowo krajowi, jak słabe i wahające się teraźniejsze Ministeryum, i jakich chwyta się środków, aby byt swój przedłużyć. Lord Glenelg zapewne środkom tym był na zawadzie i dla tego trzeba go było poświęcić. Co się Durhamskiego raportu dotyczy, Times niezmiernie się cieszy, że tak sobie łamią głowy, jakim sposobem tenże wpadł w jéj ręce, czyli jéj go sam Lord Durham, czy przyjaciel jego Sir John Conroy, albo Lord Melbourne, albo Lord John Russel, lub kto inny dostarczył, i jak w téj mierze jeden drugiego ma w podejrzeniu. Krajowi zaś i sprawie sprawiedliwości, chociażby to była sprawiedliwość względem nieprzyjaciela, wyświadczyła zdaniem swojém wielką przysługę przez ogłoszenie tego raportu, ponieważ się z wysłowienia Ministrów wykrywa, że im to ogłoszenie bardzo szyki połamało, i że bez tego alboby raportu tego nie byli w całéj zupełności parlamentowi przełożyli, alboby byli przynajmniéj przełożenie takowe odwlekli.

Times otrzymała listy z Konstantynopola z dn. 17. z. m., w których jéj, jak powiada, donoszą, że turecki Kontreadmirał Osman Bej udał się dn. 13. z szczególném poleceniem z Konstantynopola do Alexandryi. Ma on, jak głoszą, przedstawić Mehmedowi Alemu z strony Sułtana, aby z obydwóch stron wyznaczono pełnomocników, którzyby istniejące nieporozumienia załatwili; Sułtan bowiem gotów jest przychylić się do wszystkiego, co się tylko z prawami udzielnego Xięcia zgadza, i sądzono nawet, że się to dzieje za wiedzą i zezwoleniem rządu angielskiego. Na przypadek odmównéj odpowiedzi z strony Mehmeda Alego, na którą zresztą Sułtan jest przygotowany, mają zebrać znaczną siłę zbrojną nad granicą syryjską. Hafis Basza przeniósłby w takim razie swoję główną kwaterę z Karpotu do Mallalii, będącą w Skomie armią zwiększonoby do 30,000 i równą ilość wojska wysłanoby do Adany i okolic téjże. Lecz rząd ottomański nie przestałby na tém; nakazał albowiem nowy nabór majtków w wydziale marynarki; w ciągu ostatnich dwóch tygodni sprowadzono na pokład flotty przeszło 3000 ludzi. Reszyd-Basza także podobno w tym celu do Londynu wyprawiony, aby Anglią do przychylenia się skłonił, jeżeliby Sułtan zmuszony był przedsięwziąść coś stanowczego przeciw Wicekrólowi Egiptu.

Podług nadeszłych tu listów prywatnych, przywiezionych przez okręt francuzki od wybrzeża mexykańskiego, już Bustamente z swojém stronnictwem nie stał na czele rządu w Mexyku, tylko Federaliści zwycięztwo odnieśli, ster rządu objęli i z Francuzami układy zawiązali, w skutek których blokadę Veracruzu zniesiono. Dnia 26. Grudnia miał Admirał

Baudin, otrzymawszy wiadomość o zamiłowaniu pokoju z strony rządu, wydać rozkaz okrętom pod Tampico stojącym, aby blokady zaniechali. Lecz gdy najnowsze doniesienia z Havanny nic o téj wiadomości nie wspominają, przeto całe to doniesienie, pochodzące z Tampico, siedliska Federalistów, wątpliwości ulega. List z Havanny z dn. 10. Stycz. donosi owszem, że wszystkie porty mexykańskie jeszcze są zamknięte, że okręty i cytadellę San Juan de Ulloa z Havanny zaopatrują i że francuzkie okręty wojenne tylko dla tego do Havanny popłynęły, aby potrzebne wojsko lądowe sprowadzić. Port hawański przepełniony jest francuzkiemi, angielskiemi i amerykańskiemi okrętami wojennemi.

Z dnia 12. Lutego.

Podług nadeszłych tu listów ze Smyrny z dn. 19. Stycznia spodziewają się Pana Macneilla d. 20. Grudnia w Tabrisie, podczas gdy dla zapobieżenia zerwaniu wszystkich stósunków z Persyą. Pułkownik Shiel z strony poselstwa angielskiego w Teheranie pozostał.

Times umieściła w liście z Lizbony wiadomość, że okręt parowy z morza Środziemnego przywiózł doniesienie o wypowiedzeniu wojny kompanii wschodnio-indyjskiéj przez Birmanów, i że się Nepalesowie zapewne z wojskiem birmańskiém połączą. «Agra Ukbar« z dn. 25. Października ogłosił oświadczenie zjednoczonych państw Kabulu, Kandaharu i Heratu z d. 17. t. m. jako odpowiedź na manifest Generalnego Gubernatora Indyi wschodnich.

Z Nowego-Yorku nadeszły gazety do dnia 19. z. m., w których znajdują się wiadomości z Veracruzu z dnia 23. Grudnia, o 6 dni nowsze od ostatnich doniesień. Podług tychże opuścili Francuzi także cytadellę San Juan de Ulloa i okręty swoje od Veracruzu cofnęli dla ponowienia blokady pozostałych portów mexykańskich. Wychodzący w Tampico dziennik Telegrafo umieścił list Admirała Baudina, w którym się tenże z powodu ostatnich wypadków usprawiedliwia i dodaje, że żadnych żołnierzy na pokładzie nie miał, a z tego przekonać się można, że rząd jego dalszych planów nie ma. Santana stoi teraz w 7000 ludzi o 10 mil od Veracruzu. Doniesienia o federalistowskiéj rewolucyi są jeszcze bardzo sprzeczne. Matamoras, broniony od Generała Filisoli, opasany był przez 900 Federalistów, ale jeszcze do żadnéj utarczki nie przyszło. List w Times wspomina nadto o zwycięztwie Federalistów, ale powiada, że ci równie są wojenni, jak Bustamente, i że wysłanemu przez siebie do Veracruzu Generałowi Codellosowi podobnież w układy się wdawać zakazali. Tu w Londynie zresztą wiadomości z Mexyku nieprzyjemne zrobiły wrażenie, a gazety mocno powstają przeciw Francyi, korzystając z domysłu, że Anglicy w Veracruzu znaczne straty ponieśli.

Hiszpania.

Pan Calatrava, mówiąc w Senacie przeciw ustanowieniu Kommissyi do sądzenia nadużyć przez junty odwetowe popełnionych, uczynił uwagę, że to krzywdziłoby honor narodowy, że nadużycia te nie mogą iść w porównanie z temi, jakie popełnił Kabrera jeszcze przed ustanowieniem junt i wyliczył następujące data, że od 5. Marca do 5. Kwietnia Kabrera kazał rozstrzelać 546 jeńców w Walencyi, w Alventosa 151 żołnierzy z pułku Cunta, w Bunol 44 oficerów, w Rubieles 46 gwardzistów, w Argunta 96, w Hinojosa 84, w la Puebla de Hijar 24, w Torella 17, w prowincyi Teruel 22 Alkaldów, a jeden z nich Urquico musiał patrzeć na rozstrzelanie swéj żony, córki i wnuczki.

Z Bajonne, dnia 7. Lutego.

Przed kilku dniami P. Hormaecha w zleceniu Ministeryum hiszpańskiego tu przybył, aby dokładnych zasięgnąć wiadomości pod względem wyprawy Munagorrego. Rozmawiał tu z osobami, obeznanemi dokładnie z stanem spraw stronnictwa tego, a te mu doradzały, aby rząd wezwał do przedłożenia Kortezom prawa, zabezpieczającego Baskom ich przywileje.

W Mémorial des Pyrénees, gazecie w duchu krystynistów pisanéj, czytamy: «W Madrycie na przyszłą wiosnę ważnych się spodziewają wypadków; obawiają się przesilenia, które albo kraj ocali, albo mu zgubę zgotuje. Zatargi, w skutek których wszystkich Generałów, nie podzielających zdania Espartery, z służby Królowéj oddalono, zniewoliły Hrabię Luchana do prowadzenia wojny raczéj piórem, aniżeli szablą. Karoliści z przerwy téj korzystali, aby swoje plany zaczepne urządzić, tak dalece, że po nastaniu łagodniejszéj pory roku walka zapewne z większą zaciętością się ponowi. Z drugiéj strony nie można też taić dumnych zamiarów Espartery, do uskutecznienia których przyszła kampania sposobność mu nastręczy, bądź że on zwycięży, bądź też że krystyniści ulegną. Twierdzą nawet, że naczelny wódz armii centralnéj te zamiary Hr. Luchana popiera.

Z nad granicy hiszpańskiéj.

Donoszą z Bajonny z d. 5. Lutego: «Wszystkie pochody Espartery i Maroty dotychczas nie wydały innego skutku, jak tylko ten, że wojsko znużyły i okolice w wielkiéj prze-

strzeni spustoszyły. — Twierdzą z niejakiém prawdopodobieństwem, że zamiary Munagorrego wkrótce na większéj stopie wykonane zostaną. Naczelne dowództwo nad fuerystami obejmie podobno krystynistowski Generał Jauregui, któremu dwóch wyższych oficerów, jednego angielskiego a drugiego Francuza przydadzą. Munagorri sam tylko sprawami cywilnemi zawiadywać będzie.

Stósownie do listów z nad granicy nawarskiéj trwa ciągle walka między Maroto, któremu Ojciec Cyrillus i prowincye baskijskie sprzyjają, a Ministrem skarbu Teijario, oblubieńcem Xiężny Beira. Maroto nazywa swoich przeciwników „Wytraciciele“ (Exterminadores), którzy z swojéj strony jego znowu o porozumienie z krystynistami obwiniają. Maroto żąda, żeby Don Carlos sam stanął na czele nowéj wyprawy, ale temu sprzeciwiają się Exterminadores. Don Carlos, gdyby mógł, oddaliłby zapewne Marotę.

Niderlandy.

Z Amszterdamu, dn. 12. Lutego.

Handelsblad zawiera następujące doniesienie z Bruxelli: „Na ostatnią notę Belgii względem pytania terrytoryum odpowiedziała zaraz konferencya, że z powodu przystąpienia Króla niederlandzkiego do traktatu, obowiązek względem niego zaciągnęła i swego ostatniego postanowienia zmieniać nie może. — Posłowie austryacki i pruski oświadczyli przed swoim wyjazdem z Bruxelli rządowi belgiskiemu, że przyczynę ich odjazdu dwory ich za zupełnie odrębne nieporozumienie poczytują, i że takowe bynajmniéj nie przeszkadza do ostatecznego załatwienia sprawy holendersko-belgiskiéj przez mocarstwa wszystkie do konferencyi londyńskiéj wpływające. — W piśmie jedném z Londynu donoszą, że członkowie konferencyi mocno wzruszyli się mową Pana Dedela, gdy tenże w imieniu Króla Wilhelma z godnością im oświadczył, że jego Monarcha do uchwał konferencyi przystępuje. Nie obrażając nikogo nie mógł jednak Król Wilhelm zataić żalu swego, że poczynione w niektórych artykułach zmiany uszczupliły nanowo jego prawa i Holandyą na nowe naraziły ofiary. Oświadczeniem tém jednak nikt się obrazić nie mógł; przekonano się owszem, że ono sercu ślachetnego Monarchy zaszczyt przynosi; ulegając albowiem tylko okolicznościom i ogólnemu interessowi Europy ujrzał się w konieczności wyrzeczenia się tego, co nawet większa część członków konferencyi własnością jego być osądziła.“

Kurs papierów i pieniędzy giełdy Berlińskiéj.

Dnia 19. Lutego 1839.	Stopa prC.	Na pr. kurant papierami	Na pr. kurant gotowizną
Obligi długu państwa	4	103 1/6	102 2/3
Pr. ang. obligacye 1830. . . .	4	102 1/4	101 3/4
Obligi premiów handlu morsk.	—	70 1/2	70
Obligi Kurmarchii z bież. kup.	4	102 1/4	—
Obligi tymcz. Nowéj Marchii dt.	4	—	101 3/4
Berlińskie obligacye miejskie .	4	103 3/8	102 7/8
Królewieckie dito . .	4	—	—
Elblągskie dito . .	4 1/2	—	—
Gdańskie dito w T.	—	48	—
Zachodnio-Pr. listy zastawne .	3 1/2	101	100 1/2
Listy zast. W. X. Poznańskiego .	4	105 3/8	--
Wschodnio-Pr. listy zastawne .	3 1/2	101	100 1/2
Pomorskie dito . .	3 1/2	101 5/8	—
Kur- i Nowomarch. dito . .	3 1/2	102 1/8	101 5/8
Szląskie dito . .	4	103 1/2	—
Obl. zaległ. kap. i prC. Kur- i Nowéj-Marchii	—	95 1/4	94 1/8
Złoto al marco	—	215 3/4	214 3/4
Nowe dukaty	—	—	18
Frydrychsdory	—	13 1/2	13
Inne monety złote po 5 talarów .	—	12 7/12	12 1/12
Disconto	—	3	4